

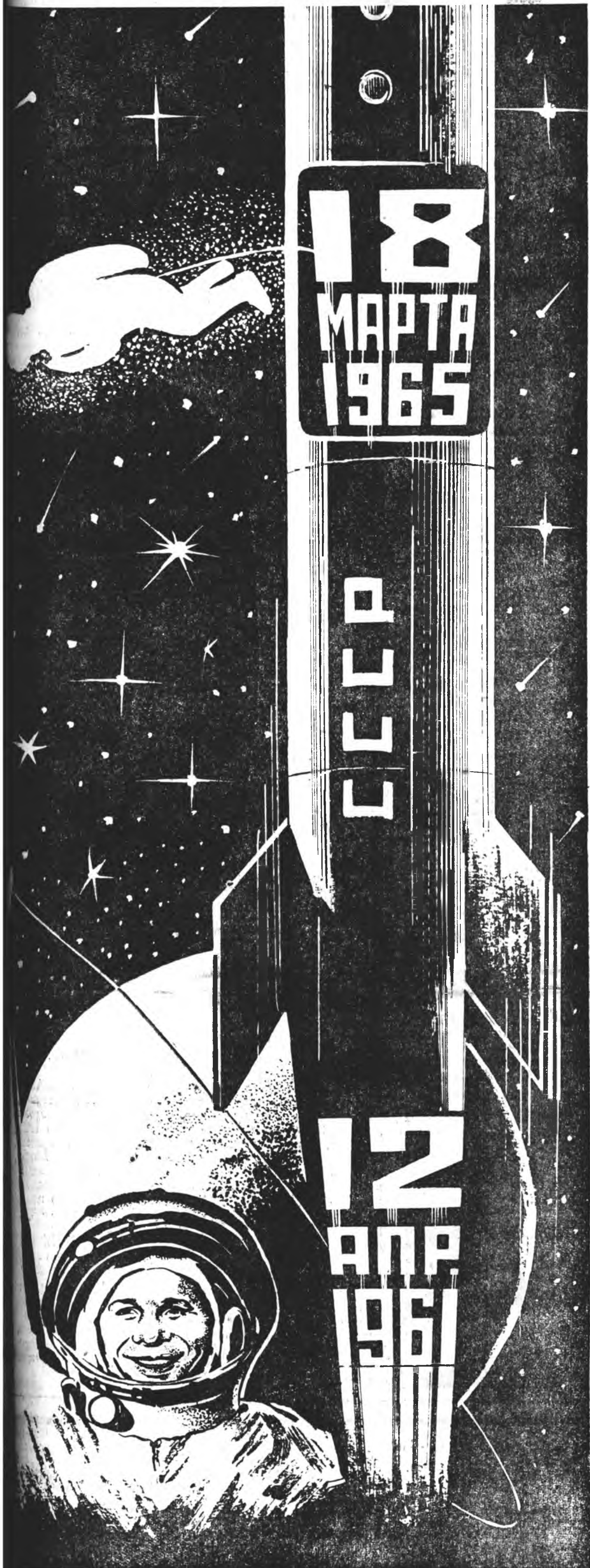
БУРЯД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министрүүдэй Советэй орган

№ 85 (10762)

1965 оной апрелин 11, воскресени

Сэн 2 мүнгэн

Советскэ партийно-правительственна делегаци Варшаваа мордобо

ВАРШАВА, апрелин 9. ТАСС-ай тухай корреспондентэр Г. Киселев, В. Кузнецов ингэжэ дамжуулба: СССР ПНР хоёрон хани барисаатай, харилсаа холбоотон, харилсан тушалалсадаг байха тухай договорто гар табигдаха болоһонтой дашарамдуудан, Польшын Арадай Республикада хани ёһоор аялалта ерэнэн Советскэ партийно-правительственна делегацин Эхэ орондоо бусахадань үдэшын тула олон мянган ажалнад мүнөөдөр Варшавын үйлсэндэ, талмайнуудта гараа. Нислэл хотын Гданьска вокзал дээрэ ПНР-гэй ЦК-гай Нэгэдэх секретарь В. Гомулка сугларалтад урда үгэ хэлэбэ. КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэх секретарь Л. Н. Брежнев удаагуудан үгэ хэлэбэ. Советскэ Союзай Коммунист партиин, Польшын Нэгэдэх Хүдэлмэринэй партиин хүндэлэлдэ, аха дүү хоёр ороной арадуудай хани барисаанай хүндэлэлдэ юрөлзэй үгэнүүд хэлэгдэбэ. Советскэ делегацин гэрүүд хүндэнэ эздэтэбэ. Польшын партиина хүтэлбэрилэгшэдтэй, гүрэнэй ажал ябуулагшадтай Варшавын ажалнадта таралтын баяр хүргэбэ. Поезднь перронһоо сааша аалиханаар хүдэлэн дайна.

КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэх секретарь Л. Н. Брежнев түүртэй СССР-эй партийно-правительственна делегаци апрелин 10-да Варшаваа Москвага бусажа ерэбэ.

Даша ДАМБАЕВ

ЖЭГҮҮР

Совет Эхэ Эрдэмэй Сольны хүгэжэм мандуулжа, Наран тээшэ дуулиһэн Нашан хурдан ракетэ Мүнөө сагай соёмбоор Мүнхэ оюн соо бадархал.

Замбуулинэй онгосо Залин соёлур залааша Эхэ найхан ороноймнай Эрын эрхим хубуудууд Хурьхэтэ алтан дэлхэй дээр Хүн шэдээр сүүрхана.

Өрбөл өөдэ харбаһан Оньһон солгон корабль — Ульгэр шэнги гайхамшаг Уе саайм хүлэг лэ. Бахим шаңгаар жолооён Баряаш, совет космонавт!

XX зүүн жэл! Хонгёо Гимнээр түүхэ соо Магтан дүүлха илалташ — Манхан тэнгэрийн үүдыс Анха нээһэн Совет Хүнэй Агуу оюн ухаан лэ!

СССР-эй КОСМОНАВТНУУД

Замбуулинше шэнжэлгэдэ шэнэ хурдаһа нэхэн хойр нүхэдэ — Павел Беликов, Алексей Леонов.

БААТАРНУУДА — АЛДАР СОЮ!

Тинхэдэл, 1961 оной апрелин 12-ой үдэр, эдэ үгэнүүд бумбэрсэг дэлхэйн арадуудай али олон хэлэн дээрэ үдэшэ, үг-лөөгүй суурлалтан, хэблэл, газетүүдэй нэгэдэх хуудануудта аржатар томо үзэгүү, дээр барлгалан хэблэл, Мартагдшагүй тэрэ хабарай ариу-хэтэн, коммунист Юрий Алексеевич Гагарин «Восток» гэжэ замбуулинэй онгосодо хуугаад, түүхэтэ 108 минутын турша соо бүхэ дэлхэе долоһон. Гайхууланч бангаа. Тингэжэ манай совет эрхэтэн, агуу Лениней байгуулан партиин гэрүүн замбуулин дэлхэйн түүхэдэ түүрүүшнхисэ энэ баатар-шалгаараа суурхана, хүн түрэлтэй түүхэдэ хэтэ мүнхэдэ алтан үзэгүүдэр нилгэдэнхэй гайхамшгата илалта туйлаһан юм. Тэрэ гэрһонхэ хойшо манай орон дотор жэл бури апрелин 12-то Космонавтикийн үдэр-бүгэдэ арадай найндэр тэмдэглэгдэдэг болоо.

Советскэ Союз космонавтикийн эгээл түүрүүшн орон гэжэ суурхаха ёһоорол суурхадат. Совет гүрэн замбуулинэй шонсые уудалха, замбуулинэй хүнэй мэдэлдэ абаха, хүнэй аша туһада зориулха талаар арса-нигагүй эхэ габьяатай, Хараад-шье үзэхэдэ, Газары тойрон дайнаха анха түүрүүшн хэмэл одонууды хэн табиа нэм? — Манай орон! Барада эгээл уридшалан вымпел абаашаад, ара тааны зураг ямар гүрэн буулгажа абааб? — Манай орон! Удаан саг соо нэгэ нэгээрээ, бүлэг бүлэгээрээ замби түбээр ямар ороной космонавтууд анха түүрүүшн нилдэб? — Манай ороной космонавтууд! Түүрүүшн эхээр-космонавт хэн болооб? — Манай ороной эрхэтэн Валентина Николаевна Терешкова болоо! Олон хүнэй хуугаад ябах замбуулинэй онгосыс ямар гүрэн хэһэньшье урид табиаб гэхэ-та? — Баһал манай орон! Онгосоһоо гараад, замби түбүн гүн соогуур хаанахи эрхэтэн анха түүрүн «ябагалаа» нэм? — Манай ороной эрхэтэн!

ХАЛИМА БАЯРАЙ ДОЛГИН

«Хүн, анха түүрүүшнхэ» хүн замбуулинда дэдэн гарабаб гэрһэн баярама мэдээсэл тинхэдэл радиогоор дуудалан байгаади. Түүрүүшээр юрадоо үнэншмөөр бэшэ шэнги байһан. Замбуулин гэрһон-мнай саха хизааргүй ха юм. Тэндэ хүн түрэлтэн гараад, хайнан гэжэ газартаа буухан гэһон гэжэ үлэ мэдэ ханагдаа бэлэй. Тод эрдэм ухааннай хурдан, хүсэтэй, орон түүрүүшн баян, шадалтай хэмнай, замбуулин тээшэ совет хүмнай дайнаха ёһоорол дайнаба гэжэ ханахадна сэжэ зурхэм урма бай-

раар халиа нэн. Инимэ даа минин найндэрлэхэ шалтагаан. Түүхэтэ тэрэ саһаа хойшо т-б-хэр дүрбэн жэл үнгөршөө. Энэ үе соо манай орон дотор ушоо 10 лётчик-космонавтууд бин болоо. Түүхэтэ энэ үдэрэ хоншондой ажалал амжалтаар утадаг найн хайхан заншалтай болоо. Мүнөө отарадамнай 745 хурлан абагалай.

Сэнэ ГОМБОВЕВ, Эдын айнагай «Коммунизм» колхозой хоншин.

СССР-эй КОСМОНАВТНУУД

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа, түүрүүшн зэргэдэ) Б. Б. Еворов, К. П. Феоктистов, В. В. Николаева-Терешкова, В. М. Комаров, (хойрдохи зэргэдэ) В. Ф. Быковский, Г. С. Титов, Ю. А. Гагарин, А. Г. Николаев, П. Р. Попович.

СССР-эй ПАРТИЙНО-ПРАВИТЕЛЬСТВЕННА ДЕЛЕГАЦИН Польшо ОШОД БАЙХАН ТУХАЙ КОММЮНИКЕ

Советскэ Союзай Коммунист партиин Комитетэй Нэгэдэх секретарь Л. Н. Брежнев Совет Союзай партино-правительственна делегацин Польшын империалистнуудай ээрхэг туримхай ябууланууды хэһэнхэ уламжалан, плангаая ФРГ-е ядерна зэбсэгтэй болгохо зам нээжэ боло-хоор түсэбүүдэй хараалагдажа бай-хантай дашарамдан, Европодохи ам-галын байдалда тохоболдон аюулыс

райсуулхын тула аотха хэмжээнүү-дэй талаар хоёр талынхид үгээс хүсэд ойлогосоо, Европодо аюу-лгүй байдал хангаха зорилготой хэм-жэ ябууланууд зүбшэн хэлэгдэбэ. Вьетнамай Демократическа Рес-публикада эсэргүү ээрхэг турим-хай зэбсэгтэ довтолго Америкын Холбоото Штатуудай хэмжэ байһан-һаа уламжалан, бүхэ дэлхэй дээрэ аюултай байдалай тохоболдон ту-хайда хоёр тала зүбшэн хэлэгдэбэ. Уласхоорондын коммунист ба ху-дэлмэринэй хүдэлмэринэй тон шу-хала асуудалуудыс зүбшөн. Им-периализмын ээрхэг туримхай ябуулануудта эсэргүү, аб найрам-талай түлөө тэмсэлэй талаар бүхэ социалист нэгэдэлэ оронуудай, ком-мунист болон худэлмэринэй парти-нуудай амхидлал улам бэхжүүлхэ зайлашагүй шухала байһыс онгос-л тэмдэгдэбэ. Эндэ хэдлэн хэлсээнүүд зүбшэг-

Уран зурааша В. Ивановой плакат («Совет уран зурааша» гэж хэлбэл).

ДАШАБЫЛОВ

ХОЁРДОХИ КОСМОНАВТДА

Хүний алас эсгээр дахин, нэг зургээр дамжин, нэг дүрээр алхалхаш...

ЭНЭБХИЛНЭЛ МАНДАА, МҮНГЭН САГААН БАРА!

Зүлхэ тайгын өөртө ямар амитан бүртэлэнэ? Ан гүрөөл гү? Арьяатан шон гү? Томо гоорилла хармагшан гү? Үдхэн ноототой арханын альбэргэтан халюурна...

космонавтын үе газар дэлхэй дээрмэй нуурилан мандаа! Тэд үе сагууд ямар турганөөр үрдэн ошохо, гэгээрэл болбосорол, эрдэм ухаан ямар гайхалтай хүрданаар урган мандаа гэмшэй!

Хүний сэдэн марган ухаан бодлоор нима гайхамшагта юмэнүүд бүтээгдээ хэн. Тэд хүн-ий ухаан бодол хизаарлашагүй гүнээгүй!

ЖЭГҮҮР ДАЛИТАН ОЛОШОРОГ ЛЭ

Энэньаа урагша жарра, далаад жэлий хиралд барга харанхы сарлан хадаа. Бидэнэй үбгэ эсэгэнэр огторгойдо да...

харбаан хомонхоо түргөөр ниндэхэ гэшэмнай жэгтэйл даа. Юртэмсэ дэлхэйе анх туруун суурхуулан Советскы Союзай эрхэтан Юрий Гагариний замбуу...

шалга тушаа минни нанал бодол, минни үндэһэлхэн теори зайлашагүй үнэн болохо. Би этгэнэшьеб, мүнөө байхан таандай олонхын замбуу...

ража, бөөрээ үзэжэ байна. Нүүдлэ ниндлэн космонавтауд Бельев, Леонов гэгшэдэй замбуу...

на ха юм. Барада ошохо гэшэмнай ёһотойл наанаанай хэрэг болоо. Би мүнөө бодогшоб: эрдэм ухаанай иимэ хүрданаар хүгжэжэ, нима гайхамшагта илалта асаржа байхдаа бидэнэр...

байхан жэгүүртэ далитан тухай хөөрөжэ байхдаа өөһдүнгөөшье ажажын «жэгүүртэн» тушаа хэлсэхэ болоноби. Манай Түгнэ няттага ажал хүдэлмэригөө абаластайгаар хандлааг хүнүүд...

болоо. Хусөөтын туруу малшан Лондок Бимбаевшье олондоо хүндэтэй болоһон байха. Хүн бүхэн эдэн шэнгээр худалха ёһотойшье. Ажал дээрэ үльгэр жэшэ харуулжа ябаханаа байхан юумэ хаана байхань нэм. Нигээд ажаллаж байхдаа эдэнэр жэгүүртэ далаа ургуулжа, замэй залууршал боложо ябана гэшэл.

КОСМОНАВТНУУД ХӨӨРЭНЭ

Ю. А. ГАГАРИН (1961 оной апрель): 175—300 километр дээрээ газар тон найнаар харагдана. Томо хада хүбшэнүүд, ехэ гол мурэнүүд, үргэн нэлэхэй ой тайга, аралдуудай эрбэнүүдэе тон найнаар обөоржо харахаар байгаа.

Г. С. ТИТОВ (1961 оной август): Онгосомын Газарай нүүдэртэ хэдэн дахин оронон байна. Газарай нүүдэрлээ гаража байха үелөө огторгойе газарнаа илгаруулахаар байгаа гэжэ тэмдэглэмээр...

А. Г. НИКОЛАЕВ (1962 оной август): «Восток-3» гэжэ замбуулиной онгосо дүрбэн сүүдхэ ниндэхээ бумбарсэг дэлхэйе 64 үлүүтэй тойроо. Одон-онгосо 2 миллион 600 мянган километр ниндэжэ, Газарнаа Хара хүрэтэрхи зайе 8 дахин шахуу үлүүдээ.

В. М. КОМАРОВ (1964 оной октябрь): Замбуулин соо гансааран бөшэ, харин хоёроороо, гурбаараа, бүришье олоороо ябахдаа али тухай найн байханын онсолон гэмдэлгэхэ хүсэнэб. Олон янзын эрдэм мэргэжэлтэй хүнүүд сугтаа хүдэлмэрилхэдөө ганса космонавтын хэһэнхээ нураггүй ехэ юумэ бүтээжэ байханын лабтай.

К. П. ФЕОКТИСТОВ (1964 оной октябрь): Бидэнэр астрономическа, геофизическэ шэнжэлэлгээүүдые хэһэн, энэһэнхээ урда тээ хэһын аргагүй байхан наचना туршалгануудые үнгэргэһэн байгааби. Эдэ туршалганууд наука, техникын шухала асуудалуудые шиндхэлгэдэ угаа туһатай юм.

Б. Б. ЕГОРОВ (1964 оной октябрь): Хүний бөөдэ замбуулиной ниндэлгын али бүхы нүүлгэе найнаар мэлхэ хэрэгтэй. Тимэһээ центраальна нервнэ системн, зүрх-хуудалан сохисын, махабадай ямар байһыень шэнжэлхэ асуудал манай ниндэлгын программа соо оруулалдаа хэн... Гадна онгосын кабина соо ариг сөбөр байлгые: агаарай бүрдэлдэе, экипажай гашүүдэй хэр таатай зохидоор хууһые ниндэлгын үедэ врач шалган хараха аргатай байгаа.

П. И. БЕЛЯЕВ (1965 оной март): «Восход-2» гэжэ хоёр нууриган онгосо ниндэжэ, замбуулин иртэмсье шэнжэлхэ хэрэгтэ тон шэнэ шата эхилбэ. Замбуулиной дайда руу онгосоһоо сэхэ гараха хэрэг тусгаар түхээрэгдэһэн найн скафандрай ашаар бөдүүлэжэбээ... Энэ онгосо лётчик-космонавтын мэдэлдэ сүм өрөөн юм... Онгосын ябадал удааруулдаг дингатель наадгүйгөөр хүдэлөө. Тингэжэ онгосомнай үхдэн агаар руу ороо. Ойлгошьегүидэмнай манай онгосо газарта буугаад байгаа.

Г. С. ТИТОВ (1961 оной август): Онгосомын Газарай нүүдэртэ хэдэн дахин оронон байна. Газарай нүүдэрлээ гаража байха үелөө огторгойе газарнаа илгаруулахаар байгаа гэжэ тэмдэглэмээр...

А. Г. НИКОЛАЕВ (1962 оной август): «Восток-3» гэжэ замбуулиной онгосо дүрбэн сүүдхэ ниндэхээ бумбарсэг дэлхэйе 64 үлүүтэй тойроо. Одон-онгосо 2 миллион 600 мянган километр ниндэжэ, Газарнаа Хара хүрэтэрхи зайе 8 дахин шахуу үлүүдээ.

П. Р. ПОПОВИЧ (1962 оной август): Замбуулин соогуур ниндэхэдээ Газар дээрэ байхандаа аллар ажаллааб гэжэ хэлээ наа, балтай эхдүүлэхгүй байнаб. Эндэхин илгань юуб гэхэдэ. Газарай татасанаа гаранан дээрээхэ дэгдэн хөөрэн байха. Бүхөөр унтааб, тингэбшье ажалдаа гэгдээгүйб. Үглөөгүүр, үдэр, үдэш эдэлхээ мартаагүйб. Программаар хараалдаһан хүдэлмэрээ хэхэ зуураа, гимнастика хэзэб, хоорондуурнь амарааб.

В. Ф. БЫКОВСКИЙ (1963 оной июнь): Замбуулин түбидэ 119 часнаа үдүү саг соо ниндэхэ үдэлээ «Восток-5» онгосомын минни гэр, хүдэлмэринин кабинет, амардаг газарин, лабораторини болонон байгаа. Газарнаа захиралта абаханаа гадна, командна пунктнуудай хүтэлбэрлэлгэлтэй хоёрдэжэ ябааб, гадна радиогоор «нүүдэй мэдээсэл», концертнүүдые, тусхай дамжуулгануудые шагнаа нэм.

А. А. ЛЕОНОВ (1965 оной март): Замбуулиной дайда руу онгосоһоо гараад тавархадамни минни харанан бүхы юумэнүүд намэй ехээр ноирхуулба. Доро байхан Газар хабтагар, зүгөөр захараа түхээрэлгэнээр харагдаа... Онгосын люгһээ гарахдаа тинмэ бэрхэтэй бөшэ, хүнгэншгэше гэхэдэ болохоор. Минни хүдэлхэдэ онгосомнай дорбондоо урагшаа дабшанан шэнги болоо... Онгосоёе табан метрһээ хаража ноирхобоб. «Сонхонудын ехэ нүдэнүүд шэнгээр, ан тэнгүүднэ наринхан хабар шэнгээр харагдаа хэн». Онгосынгоо хажууда минни хэһэн эдэ бүхы юумэнүүд хүсэ гаргалтагүй, гэгээр дээрхи шэнги хүнгэнэн байгаа гэжэ бүү ханатты. Тинмэ байгаагүй. Би нилээд эсэб.

П. И. БЕЛЯЕВ (1965 оной март): «Восход-2» гэжэ хоёр нууриган онгосо ниндэжэ, замбуулин иртэмсье шэнжэлхэ хэрэгтэ тон шэнэ шата эхилбэ. Замбуулиной дайда руу онгосоһоо сэхэ гараха хэрэг тусгаар түхээрэгдэһэн найн скафандрай ашаар бөдүүлэжэбээ... Энэ онгосо лётчик-космонавтын мэдэлдэ сүм өрөөн юм... Онгосын ябадал удааруулдаг дингатель наадгүйгөөр хүдэлөө. Тингэжэ онгосомнай үхдэн агаар руу ороо. Ойлгошьегүидэмнай манай онгосо газарта буугаад байгаа.

Б. ДАМБИЕВ, зоотехник. Мухар-Шэбэр.

Мүнөө үе сагай Москва. Замбуулиннэ шэнжэлэн мэдэгшдэй хүндэлэлдэ зөрюулан, СССР-ай Ардай ажажин тулалтануудые харуулдаг выставкын үүдэндэ бодхогодон хүшөө.

Б. МУНГОНОВ, уран зөхөлшо.

«Ирахада»... «СВОЙ»... «ЖАБЛ»... «10-най»...

«Ирахада»... «СВОЙ»... «ЖАБЛ»... «10-най»...

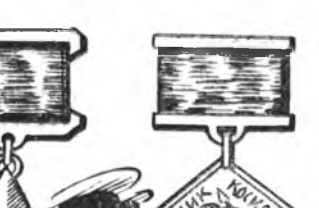

Гэмтэнэн самолёдуудай хадагалгадаг гэсэр. ХАНОЙ, апрелин 9. (ТАСС). ДРВ-ий агаарнаа хамгаалха частнуудта бүүдуулжа гэмтэнэн Америкийн 22 реактивна самолёт Да-Нангдахи...

Цейлоной шэнэ правительствын программа үгэ. КОЛОМБО, апрелин 9. (ТАСС). Цейлоной мартын 22-то хунгагдалан парламентын нэгдэхэ сессе мүнөөдэр Коломбодо баярай оршон байдалда нээгдээ. Цейлоной генерал-губернатор Уильям Гопаллава түлөөлгөшдэй палатын депутатуудай болон сенатай гашүүдэй жамтын заседани дээрэ программа үгэе уншаа, тэрээн соонь шэнэ правительствын гадаадын болон дотоодын политикын гол хараанууд найруулагданхай. Дадни Сенанаяке гашын правительство гадаадынгаа политикын талаар «1955 оной Бангунгска конференци дээрэ сонсохогодонон бүтээлгэнүүдтэ хабаадалсахагүй гол ёһо баримталха» байна. Энэ гол ёһондо таардуулан, бүхы оруудтай Цейлоной правительство хани ёһоний харилсаатай байха. Бүү зэбсэг бүгдэ нинтээрэ, хүсэдөөр хурхаа эриллгөтэй хэмжээ ябуулгануудые шэнэ правительство дэмжжэ, атомна засбэгий дэлгэрэлдэ эсэргүүсэлтэ хэхэ гээд программа үгэ соо хэлэгдэнэ. Дотоодын политикын талаар Цейлоной правительство «хүдөө ажажые хүгжөөгдэдэ гол анхаралаа хандуулаха» гээд саанадаа...

заагдана. Гүрэнэй болон энгэй хүнүүдэй мэдэлэй промышленностие тааруугаар хүгжөөхө алхамуудые правительство яаралтайгаар хэхэ. Экономикын жэгдэ найнаар хүгжэхын тулада түсбэлгэлгын тусхай орган байгуулагдаха юм. Урда тэнь гүрэнэй мэдэлдэ абтан албайн газарнууд хуушан хэбэррээ үлэхэ. Мүнөө үедэ гүрэнэй сектор соо байхан корпорацинууд шэнэ нахдан хуылгагдаха гээд программа үгэ соо хэлэгдэнхай. Промышленностин металлургическа болон химическэ халбаринууд бүүлүү ехээр хүгжөөгдэхэ. Хүдэлмэригүйдэлгые усадлахын, хүн зөной байдал найруулгын тулада Цейлоной правительство шухала алхамуудые хэхэ гэгэн найдуулга энэ үгэ соо утгалан байха юм.

Президент Джонсон пресс-конференци хэбэ. ВАШИНГТОН, апрелин 9. (ТАСС). Зүүн-Урда Азин район руу эльгээгдэдэ бомбонууд болон самолёдуудые бүтээгдээ, энэ районы аринуудай гаргашада жэл бүхэндэ миллиард шахуу доллар гаргашагдана гэжэ президент Джонсон урда тэнь урид зарлагдаагүй пресс-конференци дээрэ үсэгэлдэр хэлээ. Тэрэнһээ гадна, «сэргэй бусад туһаламжа үзүүлхын тулада» США 450-наа 500 миллион хүрэтэр доллар гаргашалдаг. Энэ мүнгэ зөөрин зарим хубыие бомбонууд болон Homo бүтээхын тулада бөшэ, харин энэ районодо элээ хоолой зүйл, ам дом, хубеана хунар эльгээхын, экономикынь хүгжөөхын тулада гаргашалхые хүсэхэ байгааби гээд Балтиорто үгэ хэлэхэдэ заагаа нэм гээд Джонсон мэдүүлээ. Зүүн-Урда Азин экономическа хүгжэлтэдэ хабаадалсахаар Америкын правительствын бэлэн байханын «мүнөөдөө имигтал хүсэл эрмэлзэлгэ» болон, энэ хүсэл эрмэлзэлгэе бөдүүлэхэ ямарыёе төдөрхой тусгай үрөө үгы гэжэ Джонсон зайбарилхан байна.

АЙЛШАН

(Шэнэ домогой эхин)

Найын хая сагта,
Найхан энэ үед,
Буруул эцэгийн эрээдүйн
Буури байрань тагилдан,
Нара, наран, муншадга,
Гарбайн хүрэн байхда,
Алтан совет оронойн
Алтан нинслэл Москва
Буды харгы замуудай
Бэлшэр болоо юмал даа,
Тэндэ үдэр бүхэндэ,
Түмэн айшаад буудал юм,
Бүдэг олон хүүгдээр
Буряад хүншье эрдэг юм,
Ардан үбгэн нахатан,
Арюун сагаан нахаттай,
Атлас торгон хубсаһатай,
Алтан хээтэй хутагатай,
Алаг моринной хилгаанаар,
Асатый модонной балагаар
Хэмэл хуураа баринхай,
Хэмгүй аялаар алханхай,
Эгээл түрүүн үбгэмний
Эндэ зорин эрэхдээ,
Үндэр ута наванайгаа
Үннэй хүсэл бэлдүүдээ,
Одоо мүнөө тэрэмний
Үдэр нуин халаггүй,
Эсэхэ суусаха модонгүй,
Эдээ хоолошье мартанхай,
Театр, музей, зоопарк,
Тэмгэрин орон—планетарине,
Янза бүринь выставкнүүдье,
Ялагар ендэр дурасхаалнуудье,
Үргэлжэ шудуун талмайнуудье,
Үргэн нарин үйсэнуудье
Дууһынь тооной үзээбэ,

Дуран зүрлөө хүдэлгээбэ,
Харин тэрэ энээгүүр
Хахад нара айлшалба,
Үбгэн сэдхэлээ ханабагүй,
Ушөө үлэхээ ханаба,
Энхэ мунхэ гордой
Эзэн зонгойнь худлаба,
Тоогон олон мөхөнчүүдтэй
Танилсажа шадаба,
Харин гансал хубуунгийн
Харалсагундөө халаглаба,
Ульгэр түхээ домогтой
Үзэгдөөгүй хүн юмал,
Одоо мүнөө үеһиний
Үнэн баатар космонавт,
Энэ хүнтэй золгобол,
Элдэб юмэ нураха нэм:
«Залби түби гэһинэмий
Захатай юм гү, үгы гү?
Бурхан багша тэмдэмний
Байдаг юм гү, үгы гү?
Үбгэн минин нэгэтэ
Ошохоор юм гү, үгы гү?»
Тингээд сөрөө харюудань
Эрхим дуугаа татаха нэм,
Айдар залуу мэргэний
Алдар сольень дуудаха нэм,
Энэ сагы магтанан
Шэнэ үльгэр найруулха нэм,
Энэ хонгоо хуураингаа
Эди шадиньш элсүүлхэ нэм,
Харин тэрэ нэгээр
Хайшан гэжэ олохоб?
Улад зонгоор олонтой
Улзы найхан газараар
Зайгаад хараад үзэе,
Заяан гэжэ байдаг юм...

ОЛОН ТҮМЭН ажаалтадтай

городоо соогур адрегүйгөөр
хүншье бидэрхэ гаша хэсүүтэй-
хөн да байдаг. Бэлэр бэлдэрээр
хоригтэй айлаа арай гэжэ олохон.
Эгээ табиан чэста гарынш
үүдэ тошоолооринь, нэгэ ара
хүн үүдэ нэгэ үгээбэ. Багсааха-
да Герман Степановичай абгань
хэбэртай.
— Василий Павлович гаша
гүт?
— Тинмэ даа, тинмэ. Байл
болоншаааа эрээд байгаа. Дур-
ба нара шахуу тэндэ омшалуу-
жэ эдгээд, гэртээ эрээбэ. Герман
тухай эхүүнь юмэ мүнөөдөө ма-
дэнуугүй. Басаганин бэлэг тамга
абалсажа, мэнэ мэнэ хуржээ
эрэхэ даа,— гэдэ Василий Пав-
лович харюусана.
— Аша хубуун Германайгаа
замбуулиаар нидлэһэнэй хүү-
дээр аха дуу Монголой Ара-
дай Республика айшаалжа бай-
ла уларин гэртээд хуржээ байха
гэжэ бөөдө, замбуулиор Барнаул
хуржа, тэндээхэ пасадоор Пол-
ковниково тосхон ошоо нэм.
Эрэн гэлэһини: ахатаанайм галаа
үшөө нэгэ, гоё гэр болонхой бай-
ба. (Тэрэл зураг дээрэ харуу-
лдадаг сээрлинг соо байдаг гэр-
рөйнь хажуудалхана). Буралша-
лаад орон гэхэдэ, шэнэ гэртэ ор-
жэ түбхнэйһэнэй найр дээрэ

үшөө Герман намбаа урид
хуржэ эрэнхэй, найр дээрэ
найр, наадан дээрэ наадан боло-
жэ байгаа бэлэй,— гэжэ Василий
Павлович омогорхон.
Уни удаан саг соо харалсаагүй
аба аша хубуун хоёр гурбан
үдэрэй туршада хамта байжа, хо-
нин найланаа, гэр бүлэ тухайгаа
дэлгэрэнгээр хоёралдөө нэмдн.
— Герман бага бэлэр нахан-
һаа хойшо хара хүдэлмэри хэжэ
хураһан, ажалла бөрхэ хубуун
гэжэ нотогайнгаа «Майское үг-
р» колхозой гашуудай дунда
суурхадгай байгаа. Юб гэхэдэ,
зулгы зохид зунай үдэ намар
болотор колхозой хүдэлмэридэ
айбасадаг нэм. Удаань дунда
хургуулида, мүн училищидынь
хуралсажа абахадаа спорттой
хашилжа, бае махабадаа хатуу-
жуудалгай байгаа. Эдэ бүтээдэ зам-
буулин руу нидлэхэдэнь яһала
эхэ туһа нэмэри болдожэ үгэһэн
да байха,— гэжэ Василий Павло-
вич үгээ үргэлжэлүүлэе.
— Космос соогур 7000 ки-
лометр, «Авиан» ба космос,
«Замбуулин» 17 тэдэн» гэлэн
нөмууднаа ондоо амар нөмууд
хэлбэлдээ гэжээбэ?
— Ушөө нэгэ ном байха. Тэр-
энь «Сибирини хуша модонной
мушар» гэжэ нэрэтэй. Энэ ном
дээрэ Германой, Степан Павлови-

чай, ахыньни багша ябаһан Топо-
ров болон бусадтай нэрэнүүд бини.
Эднэр булдаа энэ нөмө суг
бэшжэ хэлбүүлһэн байха.
Ингэжэ хоёралдээр хуура-
най, Елена Ивановна нэгэ хэдэ
болонхой Лилия Васильевна
басагантаа орожо эрөөб.
— Түрүүшнй космонавт Юрий
Алексеевич замбуулин соо-
гуур аяншлаад эрэнхэйн
хүүдээр хамнайшье газета,
журналнууднаа гоё найхан зура-
гуудынь абажа хадагалдаг, совет
наука, техникни туйлаар
омогорходо байгаал гэжээбди.
Тэрэнэй удаа гурбан нара шахуу
сагай үнгэрөөд байхада манай
абгань хубуун Герман замбуу-
линда гараба гэжэ дуулахадна
бүришье эхээр баясаһан, омог-
роһон байһабди,— гэжэ Лилия
Васильевна Елена Ивановна хоёр
нэгэ доро харюусана.

1963 оной июнь нарын хаха-
даар Германдэ ошохоор аян за-
да мордонхой байгааб. Байл
Улаан-Удэһөө гаража абахадам
Валерий Быковский—табадай
космонавт замбуулинда гараба
гэжэ дуудлаа бэлэй. Хойто үг-
дөөһини— Валентина Терешкова!
Хэдэ эхэ баяр баясалан маана-
дай дунда— поезд соо ябаһан хүн
бүхэнэй зүрхэндэ түрөө нэм.
Москва хуржэ багтаа Герман ут-
галаа эржэ урхихалгүй ха гэжэ
ханаашье наа, телеграмма
табаа нэм. Харин вокзалда буу-
хадань— Герман утгала байба.
Хөөулан «Волга» машинада хуу-
жа, одоонь Москвагай гол үй-
сэнуудай нэгэндэ харайгажа
ябагараа, Герман ингэжэ хэлээбэ:
— Ши, Лилия, мэдэнэ гүш,
маня гэлээр Валерий буухан.
Энэ билет, үгы нааш — гэртээ
абаашахаб. Эсэхэ гүш? — гэжэ
асуугаа нэм.
Би баярлахын эхээр баярлажа,
сахэ Мавродей тээшэ ошохоор
харюусаа бэлэй.
Ленин багшин Мавродей ша-
лар ойн модондой үй түмэн хүн
зон. Германайгаа үгэһэн биле-
дэр урлалтай айшаалдай байха
трибунада гаража, Валентина
Терешкова хажуудалханаал ха-
ража байгаа бэлэй,— гэжэ Ли-
лия Васильевна омогорхохо ёһо-
роо омогрохон.

— Хоёрдхоо хэзээ ошоо нэм-
тэ?
— 1964 оной июлин эхээр
ошоод, августын хүүдээр эрөө
нэм. Хоёрдхоо ошоходом, Герма-
най намган Тамара Васильевна
хүнгрэн, тул пулхагархан Та-
ноша басагатай болоо байба.
Мүнөө Таноша жал дээрэ зургаан
наратай болжо ябаһа. Тамара
медицинскэ училищи дүүгээд,
мүнөө медицинскэ институтда
хуржа байна.
— Германтай хүүшынхөө ха-
зээ уулзаа нэмтэ?
— 1948 онһоо хойшо уулза-
дажа ябадагшье наа, 1959 он
болотор талхагарагүй бэшэ
абалсажа байгаабди. Нэгэтэ
ВНКСМ-эй съездда манай рес-
публикаһаа ошонон делегатуудтай
намда өөрынгөө фото-зураг эль-
гээ нэм.
— Лилек! Ши намайе хулиса,
Хэдэхэн үгөөр мэндэ хүржээбэ.
Болоһон хонин тухайгаа мэдээ-
жэ байгшн. Харюусахаб. Бууе
турхихалдөө амар мэндэ!— гэжэ
фото-зураг дээрнэ бэлдэнхэй
— Москвада байхада космо-
навтнуудтай уулзаа гүт?

— Уулзаа даа, уулзаа. Вален-
тина Терешкова-Николаевтай
хүнгрөөд болоншаааа гараад
байхадна Тамаратай ошоо нэм-
ди. Басаганинь Леночка, Мүнөө
юё наратай болжо ябаһа. Вален-
тина Терешкова тинхэдэ намда
өөрынгөө фото-зураг бэлдлээ
нэм. Мун Марина Поповичой дэл-
хэйн рекорд туйлаад байхадна
Павел Романович Поповичойдо
хүрөө нэмди. Андриян Николае-
вныс удэр бүри шахуу хардаг
байгааб. Герман Андриян хоёр
сугтаа нөмө үзэдэг юм. Илан-
галаа математика англи хэлэн
хоёргоо үзэхэдөө бие биеһээ та-
бардаггүй нэм.
— Сугтаа кино, театрта яог-
ша нэм гүт?
— Хэдэн дахин ошонон бай-
хадна. Нэгэтэ Азербайджаной
опера, балетэй театрай душан
Муслим Магамаевай космонавт-
нуудай городотго эрэнхэнь, кон-
церт хаража амараа, хүүдэ нэм-
ди. Ирагуу найханаар дүүдээд
Магамаевай тугасхалдөө дуу
гүйсэхэдэһэнэй хүүдээр Павел
Романович Попович снэнь дээрэ

гараад, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэе нэм: «Абг-
дэм халуун дуржэ
хүрөөгэй. Өөрөө хэлэ-
жэ бай, халаггүй. У-
зугалха байхадн. Ба-
гшаа, космонавтууд
басхалан хурхалдөө
мэдүүлээ нэм:
— Гоё найханаар
Муслим Магамаевы
дуу абаһаааа гэхэдэ
— Тингээ, тингээ
байгааб космонавты
Магамаевы мэдлэхэ
Удаань Павел Рома-
лим Магамаевтай ош-
ныс перера гэһэн үг-
ба, тинхэдэнь, зал
космонавтууд булган
наса дэмжээ нэм.
1964 оной август
тээ хархадань, Пер-
жэ хэлэ